

Учітеся брати мои
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Своего не цурайтесь.

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рокъ III.

Шамокінъ, Па. Четвергъ 21-го Падолиста 1895.

Число 37.

Шамокінъ 21. Падолиста.

Черезъ нашу вайдужность ты ще позаду.

Дальше.

Наші люди водносять ся зъ якимсь невытокованымъ страхомъ до амер. паперовъ. Справдѣ нема що дивуватись: нашому чоловікови надобли ти рожні паперѣ въ старомъ краю, алеж ради Бога, тажъ то зовсімъ що иншого було тамъ, а що иншого ту. Якійсь злий духи набили нашому чоловікови въ голову, що якъ вонъ возьме амер. папери и присягне на вѣрность тому краеву, котрый его живати и одягае, то вонъ зрадять своего Найлестѣйшого цѣсаря въ старомъ краю, зломить присягу! Яку присягу? пытаємось. Чи ты чоловіче присягавъ коли цѣсарови? Ну коли? Ага, скаже, неодаже выслуженный войскъ — тажъ присягавъ я на фану, якъ вступивъ до войска. Добре — та присягавъ ты, але на часъ твоей службы войсковой. Але що тамъ богато балакати. Дурному и лопатю въ голову не вложивъ, а до мудрого не треба довго балакати. Тай дурныхъ обывателѣвъ мудра Америка не потребуе. Мы хочемо розказати коротко нашимъ людямъ, але розумнымъ, якою дорогою треба йти, щобъ достати амер. папера и що ти папери значать для чоловіка, якъ вонъ жие ту въ Америцѣ, а що значать ти папери, якъ-бы нашъ чоловікъ вернувъ до краю.

Якъ приїде нашъ чоловікъ вже старшій до Америки, якъ має вже повадѣ 20 лѣтъ — то заразъ може достати першій папери, але ти першій папери, еще не зроблять зъ него обывателя. Вонъ еще не має права голосованя, анѣ другихъ подобныхъ правъ, якъ прислугають только обывателямъ. Якъ нашъ чоловікъ прожие 6 лѣтъ въ Америцѣ — тогды бере собѣ чоловіка, обывателя зъ собою и їде до такого мѣста, якъ прим. у насъ Sunbury — їзды по вѣтхове мѣсто въ старомъ краю. Тамъ пытають ся его, якъ называе ся, кільки лѣтъ

мае, котрого мѣсяця и року приїхавъ, зъ котрого портового мѣста, чи зъ Бременъ, чи зъ Гамбурга, чи зъ Антверпенъ, чи зъ Роттердаму и якъ называвъ ся корабель, котрымъ приїхавъ. То треба конечно знати. Якъ доставъ вже другі папери — то стае дѣйснымъ обывателемъ Америки. Може выбирати вѣхъ урядниковъ и бути избраннымъ на всякого урядника, только на президента нѣ. Бо на президента може бути выбраннымъ лишь той, що уродивъ ся въ Америцѣ и може бути вськоп вѣры, лишь не католицкою. Якъ вже має нашъ чоловікъ другі папери американскі то еще не траить права въ старомъ краю, якъбы тамъ повернувъ. Не такъ, якъ говорятъ зли духи, що ему тамъ навѣтъ не можна вже носа показати. Нѣ! зовсімъ нѣ. Вонъ може собѣ спокійненько вернути и тамъ его навѣтъ на войта, або и на посла выберуть, якъ буде разумный чоловікъ! Але разумный не вертають до краю. Ажъ тогды не выберуть его на войта, анѣ на посла, якъ вонъ выпивше ся зовсімъ зъ горожанства старого краю. А выписати ся може такъ: Якъ має вже другі папери, посилае ихъ до Washington-y, а робить то ему адвокатъ. Въ Washington-y выплюють до консула американского въ Вѣднѣ, а вонъ подасть то до мѣнѣсгра внѣшнихъ справъ, які теперъ е панъ Бадені, той мѣнѣстеръ напивше до староства, до котрого колѣсъ нашъ чоловікъ належавъ, а староста напивше до войта, въ котрой громадѣ чоловікъ бувъ записанный, щобъ его выкреслили зъ громады. Войтъ выкресливъ и подавъ до пана старосты, а панъ староста до Вѣднѣ, а мѣнѣстеръ зновъ до консула американского, а консулъ до Washington-y — зъ Washington-y достане нашъ чоловікъ папери свои, що вонъ вже таки правдивый обыватель Американскій. Але ще зъ того не виходить, чтобы чоловіка не мѣгъ вернути до краю. Може навѣтъ заразъ. Може

тамъ собѣ завести газдовство, може до всякого бѣзнесу братись, мусить тамъ податки платити и якъ що злого зробишь, то можуть его и повѣсити, але не выберуть его анѣ на войта, анѣ на посла, тай и до войска не потягнуть.

Такъ рѣчи стоить зъ Американскими паперами, у тыхъ людей, що въ познѣшномъ вѣцѣ приїшли до Америки. Якъ рѣчь ся має съ тими, що передъ 18. рокомъ приїшли до Америки и еще про що иншого розкажемо вамъ, любіи чателѣ на другій разъ.

Конечъ буде.

Взаимность Славянска.

Идея сотворения великой державы Славянской на основахъ федеративныхъ — та идея, що вже въ 60. рокахъ одушевляла каждого правдивого Славянина въ Европѣ, та идея уступила нынѣ съ порядку дневному зъ рожныхъ причинъ. Россія наибольша держава славянска, справдѣ має въ своей державной програмѣ и ту идею, може найголовнѣйшу, доказомъ чого еи старания по вѣхъ краяхъ де только живутъ Славяне. Для того видимо вилывы Россіи и въ Чехахъ и въ Сербіи, Болгаріи, въ Галичинѣ. Замѣры Россіи суть больше панросійскіи, якъ панславянскіи. Однакожъ заборы на веходѣ — въ полудневой Азии, куда Россія замѣряе розширити границѣ свои державы, больше занимають еи увагу, якъ заборы земель и народовъ Славянскихъ.

Поляковъ, після ихъ політики въ Австріи не можъ уважати Славянами; після ихъ тактики політичной, де они безпощадно и безсумлѣнно выступаютъ противъ интересовъ Славянскихъ — можъ-бы ихъ назвати, навѣтъ ворогами Славянъ. Шляхтачѣ польскіи, котрымъ Австрія дала нагоду выобразоватись політично и дипломатично, выдерлись на дахъ Австріи и вѣрять свято, що на еи розвалинахъ побудуютъ шляхотску Польшу.

Чеховъ можъ-бы назвати ще наибольше Славянами и они въ имя свои держав-

нои иден лучать ся зъ устѣми Славянами въ Австріи (крѣмъ, розумѣе ся Поляковъ), вздыхають до Россіи, щобъ якъ наибольше разыскати для будучи своей державы. Narod sobie a pro sebe — се ихъ патриотична девиза.

Русины въ Галичинѣ борять ся зъ сильнѣйшимъ элементомъ польскимъ, борять ся зъ власною нуждою матеріальною и рокъ рочно тыщи зъ нихъ вандрукъ въ новый свѣтъ шукати лѣйшой долѣ політичной и економічной. Ани у Галичанъ, ани у Украинцѣвъ не выросла еще идея державна. Навѣтъ, якъ оденъ посолъ тамтого року поднѣсь идею державну Малороссіи — то часописъ льокальный въ Галичинѣ впростѣ высмѣяли его, называючи се утопією. Про Болгаръ, Сербовъ, Кرواتовъ, Лужичанъ годѣ и говорити. Се суть занато малы и слабѣ племена, щобъ змогли видѣйшу ролю водограти на торзѣ славянскѣмъ.

До стагнації пытаня славянского причинаеъ еще въ великой мѣрѣ и духъ часу, котрый цѣлюю свою истотою занятый на разѣ пытанемъ работничимъ. Ту входятъ въ гру чинники соціальны, а не національны, чи въ вузномъ, чи въ ширшомъ значѣнью того слова. Такъ въ коротцѣ представляе ся пытане славянское въ Европѣ.

Въ Америцѣ водѣ сотки лѣтъ мешкае велика сила Славянъ. Устѣ племена великой славянской родины суть репрезентованъ на амер. земли. Здае ся, що найстаршій горожане Америки зъ помѣжъ Славянъ — суть Чехи — водтакъ слѣдуютъ Поляки, Русины, Великороссы, Хорваты и Сербы. По вѣхъ майже державахъ пѣвнѣчной Америки мешкають Славяне. Не только въ Сполученыхъ Державахъ, але и въ Канадѣ повываходивъ Д-ръ Олеськовъ родины рускѣй и польскѣй. Якъ бачимо — на великихъ обшарахъ пѣви. Америки живутъ Славяне. Якажъ ихъ лучность? До теперъ майже нѣяка. Поодинокій народности, роски-

неніи по широкыхъ просторахъ, живутъ для себе и навѣтъ не знаютъ, або не хочутъ знати про братній народности. Мѣсцевѣ обставины, борьба о жите, а наибольше борьба о засады религіи зневолнили поодинокіи народности до певной організації, однакъ въ дуже вузовныхъ рамкахъ. Наибольшую въ размѣрахъ организацию можутъ похвалити ся Поляки, але чи та организация має яку-таку стойность на амер. грунтѣ, годѣ притакуючо сказати. Организация, що має головну задачу водбудоване свои вѣтчины самостоятельной, выборене політичной независимости въ историчныхъ границахъ черезъ матеріальну и моральну помощь зъ Америки, не може подати въ Америцѣ на будуче додатныхъ результатовъ. Найинтеллигентнѣйшій одиницѣ польскій, що выховались вже въ публичныхъ школахъ въ Америцѣ, масово дезертируютъ съ пѣды прапора польского. Уважають себе патриотами тои землѣ, зъ котрой хлѣбъ споживаютъ, а бѣзность головною подставою житея. Се рѣчь зовсімъ природна. — Про другихъ Славянъ Полякамъ байдуже. Они звыкли навѣтъ въ Америцѣ старшувати надъ другими и свою культуру и опѣку накидывать другимъ. Дивна рѣчь, що ти люди не въ силѣ нѣколи нѣчого навчити ся!

Про Чеховъ, Сербовъ, Кرواتовъ не будемо говорити, бо мало про нихъ знаемо. Великороссовъ треба подѣлти на народъ, агитаторовъ православия и на духовенство. — Народъ великорусскій роскиненый маленькими громадами по Пенсильвеніи, Калѣфорніи, Иллинойсѣ и другихъ. Крѣмъ церковь и подекуды Братствъ о нѣякой ширшой организации и не снитъ ся прово-дирамъ, — православна пропаганда, а вслѣдъ за-нею панросійска заняла цѣлу ихъ увагу. И власне ти прсводѣй иден ихъ работы ставлять чимъ разъ бѣднѣй муръ хинскій до прочихъ Славянъ, а передовѣсьмъ до Малороссовъ.

(Конечъ буде).

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin str; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Printing Office
144 S. Franklin, str,
Shamokin, Pa.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и гроші про-
симъ высылати подъ адресу:
To „Svoboda“ Printing Office
144 S. Franklin, str.
Shamokin, Pa.

Наша газета выходитъ що
тыждня въ Четвертъ.

Entered the post office at
Shamokin, Pa. as second
class mail matter.

УВАГА.

Хотѣй приступити до „Со-
юза“ — дай посылають вступ-
не въ членство до касіера.

Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара
подъ адресую.

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

T. TALPASZ,

ТВОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУССІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
248

PEARL STR.
ШАМОКИН, ПА.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, сважо!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

— Что жъ Талпашъ? Звонки онъ?
— Та-жъ краше нашъ милый
— У него все русини
— Поддерживаютъ силы...

— Что за гринда въ пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслуже актъ братамъ!
— Таню надвигайно!

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Даймо познати ся свѣту, що
мы є?

Въ вольной Америкѣ жи-
вуть люди рожныхъ народ-
ностей, якій только знахо-
дять ся на кулѣ земскої и
кожда народность есть тутъ
знана подъ правдивою рѣ-
дою, историчною назвою —
лишь насъ Русинѣвъ не
знають и каждый зѣе, якъ
хоча и дае намъ назву до
вподобы и мы наче той
знайдухъ цѣлон лючности
до днесъ не представились
народною историчною мет-
рикою, зѣ котрой дознавъ
бы ся свѣтъ, что мы сыны
славного народу руского,
першого мѣжъ всема сла-
вянскими народами, такъ
числомъ якъ и славною бу-
валыщиною.

Хто тому виновать? —
Мы сами. Наколи почали
Русины групповати ся въ
Братства и будувати цер-
кви, то подали назву рели-
гійну обрядову, а не націо-
нальну. Себе называли „greek
catholic“ а не „russian“, „so-
ciety“; свои церкви назва-
ли „greek catholic church“, а
не „russian catholic“. По
кѣлькохъ рокахъ до той
хибної назвы причинилась
и ще болѣе дивовина на-
: „hungarian greek catholic
and roman greek-slavonian
hungarian church“ або „so-
ciety“. Мѣжъ тою путани-
ною назвъ подиблещъ и
таку: „spolek sveteho Stefana
krala gr. cath. i rym-sko-
slovensko-madiarski kato-
licki“. Американцѣ ломать
собѣ голову и вжуютъ, що
о народѣ „greek cath.“ не
знають. Польскій газеты а
своего боку нехотять дати
знати о вѣствованіи руского
народа въ Америкѣ, бо по-
сля ихъ думки то все одно.
То и „Поляки“ пишуть:
„unici, unicke bratstwo,
unicki kosciol, polsko unie-
ki lud“.

Неоднѣ Janko z budy,
що пасъ у мадярского пана
св., прибравши ся въ А-
мерикѣ въ чорну одежу и
припавши поголоченный зе-
гарокъ, съ погородю зве
насъ „rusnakami“.

Колишній рускій като-
лицкій священникъ О.
Товтъ и нынѣ въ Америкѣ
протоерей російскої пра-
вительственной церкви, вод-
рѣвши ся своего за копѣй-
ку, прозвавъ насъ Русинѣ-
въ „калакутами“ и тымъ
зъєднавъ собѣ водповѣдну
славу и належне реноме.

Въ словацкой газетѣ „No-
vinu“ можна дуже часто
вычитати, що Русинѣвъ въ
Америкѣ на ма, только:
„nas! gresko-katolicki ro-
daci“.

Чому не пише: нашѣ
брата Русины? Тому при-
чина есть така: Нашѣ брата
Славяне и сусѣды задля
власного интересу не хо-
чуть, щобъ рускій духъ

пахъ въ Америкѣ и щобъ
Русинѣвъ не знавъ, що вѣтъ
правдиво е, но щобъ подѣ
назово „united“ раховавъ
ся яко Полякъ, а ухидивъ
за „Словака, яко нашъ „gresko
katolicki rodak“, що на од-
но и те саме выходитъ „Slo-
vak“ и щобъ добродушный
Русинѣвъ несвѣдомый своего
походження, своей національ-
ной водружности, помножавъ
число польскихъ або сло-
вацкихъ братствъ, дававъ
на польскій або словацкій
костелъ свой грошъ, подне-
равъ ихъ газеты, до ихъ
банкѣвъ славъ грошѣ, вы-
мѣнювавъ шайкарты у нихъ,
купувавъ люты за „laspe-
сепу“ на мѣсяцю, щобъ Ру-
синѣвъ „gresko katolicki
rodak“ або „united“ замов-
лявъ собѣ modlacu knihu:
„velky rajsky zahrady“ за
два доллара а „malu zahr-
du“ за 75 центовъ — або
„zuvot sv. Stefana krala,
rekne opravleny v hovezdu
skutu“ за 3 дол. Чи зрозумѣ-
ли брата о що йде? Чи
познаете дядька лиса Ми-
киту?

Дальше буде.

ДОПИСЬ.

Анонія. 15. Ноембра.

Хвальна Редакція.

Прошу помѣстити тыхъ
кѣлька рядкѣвъ у нашой
„Свободѣ“ о Аноній-
скихъ Русинахъ. Насъ
Русинѣвъ живе въ Аноніи
вельми поважне число и
маемо численне Руске Брат-
ство св. Апостоловъ Петра
и Павла, котре не одовга
пристане й до „Союза“. Мы
тутъ не прозябаемо, але
живемо своимъ рускимъ
житемъ и стараемъ ся о
сколькѣ нашихъ силъ дати
познати ся другамъ народ-
ностямъ, що мы е.

Найлучшою ознакою и
проявомъ нашего народного
жизня и народного почутя
мѣжъ нашою колонію най-
послужить слѣдующій фактъ:
Дня 14 Ноембра с. р. дало
наше Руске Братство балъ,
зѣ которого весь доходъ
призначеный на будову Рус-
кои церкви, подъ котру
уже маемо хороній пляцъ.

Уже вечерною порою то-
го памятного дня, балова
сѣля була набита гостями
по сами береги такъ, що
годъ було перетиснути ся.
Вступъ на балъ бувъ за
билетами и небуло Русина,
котрый бы не пожулавъ
тыхъ кѣлька центовъ и
такъ благородну и святу
цѣль. На Рускій балъ яви-
ло ся ажъ три Словацкій
Братства а именно: Брат-
ство св. Войтъха, Братство
св. Ивана Непомука и
женське Словацке Братство
Пречистой Дѣвы Маріи —
все въ повной парадѣ зѣ
власными своимъ ознаками.
Коло осмой години вой-
шовъ въ салю Высокопова-
жанный нашъ духовный О-
тець Григорій Грушка, де

все Братства зробили шпа-
лѣрь а музыка заграла гуч-
но на привѣтъ.

О. Грушка ставши передъ
гостями, привѣтавъ всехъ
въ своей красно-рѣчивой
промовѣ, де мѣжъ инчимъ
спомнувъ о славѣ Русинѣвъ
о ихъ значѣно мѣжъ про-
чими славянскими народа-
ми и о судьбѣ та долѣ
славянъ въ старѣмъ краю и
тутъ въ Америкѣ. Объяс-
нивши цѣль сего балю,
патріотичными словами за-
охотивъ всехъ до згоды,
единности и любви вказуючи,
що однакова доля, однакова
судьба, однаковій интересъ
мучать всехъ дѣтей матери
Славы въ одно.

Русины, Словаки, Чехи и
Поляки приняли зѣ вели-
кимъ энтузіазмомъ промову
нашого батька Американь-
ской Руси и оплескамъ не
было кѣнця. По промовѣ
зачавъ ся балъ при звукахъ
коломыйки и чардашу, де
бавились все охочо и спо-
койно ажъ до бѣлого рана.
Все участники другихъ на-
родностей не могли нахва-
лится ся: якъ то Русины
дають себе познавати и яка
въ нихъ сила народного
духа.

Зѣ поважанемъ

Димитрій Демяновичъ.

На „Народный Дѣмъ“ зло-
жили:

Въ OLYPHANT, PA.

Всѣхъ О. Т. Обухевичъ	\$5.00
Чест. Ю. Хилык	5.00
И. Фещинъ	1.00
С. Кузнецъ	1.00
И. Осипъ	1.00
И. Зимоновъ	30
П. Турко	10
И. Гамбалъ	50
С. Хрущъ	50
К. Сваля	1.00
Г. Фидъ	25
Д. Шпѣнка	25
И. Пазенько	25
Д. Сваля	2.00
Д. Косцюковскій	50
М. Мерена	50
А. Пашъ	25
А. Поручникъ	25
Т. Хома	35
К. Новицкій	35
П. Басалыга	1.00
А. Басалыга	50
Г. Хома	25
Е. Басалыга	25
Т. Сторожка	50
Д. Кузакъ	50
С. Кузакъ	50
Г. Феленчакъ	50
А. Теленъ	50
Ю. Силыва	1.00
А. Сметана	20
Ю. Ковтко	25
Т. Ценура	50
Т. Греша	20
Т. Сильнъ	25
Я. Смолей	25
Г. Водновичъ	25
С. Смолей	25
В. Кулакъ	25
С. Кашакъ	50
А. Терещукъ	1.00
Ю. Кузьмачъ	1.00
Т. Хованьска	2.00

Сума \$25.75

Въ MAYFIELD, PA.

Чест. А. Шлинта	\$10.00
М. Дутко	1.00
В. Гладикъ	2.00
П. Чайковскій	1.00
А. Трембачъ	50
И. Данило	1.00
Г. Станиславскій	50
С. Мусила	1.00
Н. Шведъ	25
А. Ташинковскій	25
В. Данило	35
П. Гловачъ	30

М. Ракъ	20
С. Шведъ	50
С. Политъ	25
В. Ракъ	20
Ю. Ценура	1.00
М. Почаповъ	1.00
М. Владыка	1.00
С. Марковичъ	50
Н. Сий	1.00
Г. Сий	25
П. Тыханчикъ	50
М. Китикъ	50
А. Демчакъ	50
А. Теленъ	25
И. Премусъ	25
Д. Чайковскій	50
М. Чайковскій	50
П. Сеньо	50
Ю. Дарра	25
А. Косцюковскій	25
П. Пазенько	50
Г. Ностеръ	50
В. Габовскій	25
Д. Пашакъ	25
В. Найдутъ	25
П. Данило	50
В. Галенка	25
С. Гузакъ	50
М. Теленъ	25
П. Стафуретъ	25
М. Пронко	30
Г. Дзвончикъ	1.00
Г. Дзвончикъ	75
Е. Водновичъ	50
Д. Пречко	1.00
И. Чулакъ	1.00
Г. Мулицкій	50
Д. Губакъ	25
М. Фуртакъ	50
М. Павлакъ	50
А. Криль	50
И. Выхованецъ	25
С. Пейко	50
П. Гузакъ	50
М. Дзвончикъ	50
Т. Вахна	5.00
К. Констанкевичъ	2.00
С. Констанкевичъ	2.00
М. Кавашъ	1.00
В. Обшарскій	50

Сума \$51.00

Зѣ той сумы заплачено
агентови займающему ся
кольектою кошта подорожи
въ сумѣ \$7.00, позбѣстала
сума \$69.75 зложена зѣстала
у подписаного.

Всеъмъ Чест. дателямъ
щироруске „Богъ заплатъ“!

Юрій Хилыкъ
касиръ „Союза“.

Торжественне посвящене цер-
кви въ LANSFORD, PA.

вѣдбде ся величаво дня
28-го Ноембра в. ст. (въ
Четвертъ). На се велике,
церковне и народне тор-
жество маю честь запросити,
въ имени моимъ, въ имени
церкви, якъ такожъ въ име-
ни цѣлон мѣсцевой рускои
громады, всехъ дооколич-
ныхъ русскихъ священни-
ковъ, Братства рускій, якъ
такожъ всехъ щирыхъ Ру-
синѣвъ.

О. Гаврилъ Мартякъ
душпастыръ въ Лансфордѣ, Па.

Торжественне посвящене
церкви въ ELMIRA, N. Y.,
вѣдбде ся 1. Грудня с. р.
на котре то свято все
дооколичный и мѣсцевій Брат-
ства, якъ такожъ всехъ щир-
ныхъ Русинѣвъ умыльно
запрошуе:

Рада церковна
въ Elmira, N. Y.

ДЖОНЪ БРОВНЪ

Першій борець за вызволення Американо-схизматичних невольників.

Далше.

Наступила та ніч. Бровнові загонь, що складався з 22 чоловік, виступав з хутора. В сьмь загонь шестеро належало до Бровнової сім'ї. Тихо перейшли міст на Потомак, забравши з собою мостового вартівника. Тоді вийшли ворота у збройни і засіли там, забравши з собою си директори. Після цього прийшов до Гарперсферрі п'ятеро жандармів з Балтимору. Бровнъ звелъ своєму синові не пускати поїзду далі до мосту. Педорожні почали турботи ся; одинъ одъ нихъ, вольний негръ Гайвудъ, вийшовъ з вагону і пошовъ мостомъ. Ему гукнули з другого кінця мосту, щобъ онъ повернувся назадъ, і онъ побачивъ напружаний на него рушницю. Не розуміючи, що се означає, онъ не послухавъ і шовъ далі. Гинула рушниця і Гайвудъ упавъ мертвий. Се була перша крапля з тої річки крові, котра розлилася потімъ за вызволення невольників. Тимъ часомъ гукъ з рушницъ розбудивъ декого в городі і хочъ ще бувъ досвітло, але жителі почали громадитися на улицяхъ. Деякі пішли до збройни; тутъ ихъ забрали в неволю і замкнули в особну будівлю. Ирландецъ Берлей почавъ бувъ одбиватися, але негръ Ньюбі убивъ его з рушницю. Все місце сполошило ся побачивши, що справа важлива. З мѣста поїхали скрозь до округу пресвітери, думаючи, що повстанцѣ багаті. Такъ застріляли варови, що стали всюди коло збройни і стрѣляли, якъ тільки хто надближався до будовлі. У всьмь мѣстѣ і в околиці тільки і знайшли де-колька поганенькихъ рушницъ. Мѣщане у купі з двома колишніми полковниками зобрали ся на раду. Пересвідчений в томъ, що повстанцѣ не зможуть довго удержатися в збройни, наважились насампередъ перехопити шляхъ до Блакитнихъ горъ з того боку, де текли Потомакъ і Шенандоа. Скоро з'явилося ся урядове войско з Чарльстона, головного мѣста в Виргині. Заразъ убили одного вартівника на мостѣ, а другого забрали з собою і захопили мостъ. Обѣдній добы збройни вся вже була оточена войскомъ і повстанцямъ нѣкуды було вийти. Не можна було нѣ одки і пособи сподѣвати ся одъ товаришѣвъ або повсталыхъ негрѣвъ: шляхи всѣ були переповнені. Пов-

станцѣ подъ дощемъ куль поштувались назадъ в ту будовлю, де були замкнені бранцѣ і тутъ забарикадовались і почали стрѣляти. Першого убили они неварокомъ беззбройного агента зъ жандармів. Нападаючи розлютувались і убили захопленого на мостѣ в неволю повстанця. Одинъ повстанецъ хотѣвъ утечи, перепливши черезъ річку, але его такожъ убили.

Смеркало ся. Гуркотъ з рушницъ не втихавъ. Нападаючи нѣчого не могли зробити зъ повстанцями вночі, а розбивати збройню не важилось ще і черезъ те, що в темряві могли погинути мѣщане бранцѣ. Тоді послали до Бровна, запрошуючи его покоритися. Бровнъ домагався, щобъ его випустили разомъ зъ всьма повстанцями, а самъ обѣцавъ ся на мило одъ мѣста пустити бранцѣвъ, після чого урядове войско не повинно було его займати. Привѣдця урядового войска розорвавъ папѣръ, на котрѣмъ були написані умови і не згожуючись на нихъ, хотѣвъ заразъ розбивати збройню. Але потімъ перечасували до ранку. Ввѣчирі надійшло ще войско подъ проводомъ полковника Лі, того самого, що вєлавивъ ся потімъ в домовій війнѣ. Знову послали до Бровна, умовляючи подати ся і обѣцяючи випустити его одъ розлютованихъ мѣщанъ і оддати его до суду обительской влади. Бровнъ спокійно одмовивъ:

— На таку умову я нѣколи не згожусь. Вы маєте силу, але вы знаєте, що солдати не лякають ся смерті. Красше умерти одъ кулѣ, нѣжъ на шибениці.

Тоді урядове войско, що в п'ятдесятъ разѣвъ було більше одъ повстанського загону, почало розбивати дверѣ будовлі. Скоро они пробігли в середину. У пороховѣмъ димови повстанцѣ боронили ся якъ лви. Поранений Бровнъ порозстрілювавъ всѣхъ набѣгъ і одбивавъ якоюсь желѣзною штабою. Передъ его очима убили двогъ синѣвъ его, Олевера і Ветсона. Ему самому розрубали шаблею голову, і онъ упавъ, заливаючись кровю. Борба скончилась ся. Всѣхъ повстанцѣвъ поскоблювали. Тільки пятеро утекло, і мѣжъ ними синъ Бровновъ, Овенъ.

Скоро Бровнъ очутився. Тоді почали его допытувати. Онъ одповѣвъ, що прийшовъ вызволити „рабѣвъ своихъ допытувателѣвъ“, що мавъ надѣю на подмогу, але надѣя не справдилася. Онъ додавъ, що самъ задумавъ забрати Гарперсферрі, і що ему здає ся, що наврядъ чи

наважились ся на се хто иншій. На докоры, що онъ розпаливъ в краю чвары і домову войну, онъ одмовивъ:

— Часъ покаже, чи мавъ я право се зробити.

Онъ не хотѣвъ бачити католицкого папѣра, але написавъ листъ до своєї жѣнки і дѣтей.

Полудневні статі заворушили ся. Шість мильонѣвъ рабовладцѣвъ, боячись втратити чотири мильони свѣихъ рабѣвъ, повстали якъ одинъ проти Джона Бровна. Жити чужою працею — се бувъ лежневий принципъ ихъ истовнаня. Чи моглижъ они дозволити Бровнові, щобъ онъ не только сѣявъ пересвідченя, що невольництво неможливе в республицѣ, але и збройно повстававъ за се пересвідчене? На чинъ его они глянули якъ на вповѣджене войни ихъ лежневому принципови. Тільки Бровнова смерть і могла вдовольнити несите розпустне панство.

А тимъ часомъ его перевезли вже до Чарльстона, щобъ тамъ судити. Почали ся знову допытывати. Бровнъ казавъ:

— Сподѣваюсь, що чинъ мой не будуть уважати якъ розбійничий нападъ; я уважаю себе тутъ жертвою великого зла. Красше було б, якъ бы полудневні статі приготувались напередъ до рѣшення сего питання і що скорѣйшъ, то красше — инакше оно рѣшити ся і безъ нихъ. Судъ надо мною не поможе нѣчого.

Але чи могли пань надъ житемъ і смертею своихъ подданныхъ зрозумѣти ся слова?

Хорый одъ ранъ ставъ Джонъ Бровнъ передъ судомъ неправды.

Судъ присудивъ его до смерті за зраду, забійство, за замѣръ збунтувати рабѣвъ.

Конецъ буде.

НОВИНКИ.

— До Шамокинъ і до Мт. Сатмелъ пришло сими днями колькохъ людей зъ старого краю. Крімъ одного, що першій разъ завітавъ на землю американську, прочі старі наші люди, але зъ тихъ дурнихъ, що, якъ заробити на шифкарту і еще колька десятковъ доларѣвъ має в кишені, їде до рѣдного села, щобъ в рѣдній корчмѣ почакувати камратѣвъ, таї дати рѣдному Моткові заробити. По чотири рази вже вандрували до краю і назадъ. Одинъ чоловікъ, що прийшовъ по двохъ мѣсяцяхъ назадъ до Мт. Сатмелъ, оженивъ ся за той короткій часъ в старѣмъ краю, жѣнку покнує

і махнувъ зновъ до Америки. Кажє: та я тамъ нѣмѣсто мяса — ївъ канусту і карпелѣ, а вмѣсто пива — пивъ варъ. Кажє, що вже більше не повандрує — досыть чотири рази. — Чи будуть наші люди, коли розумѣ?

— Дня 4 с. мѣсяця вѣбрали 33 Русинѣвъ замѣщавали в Шамокинъ. Па, другі папѣри американскі, то значить, зостали обывателями американскими (citizen). Такъ руска громада в Шамокинъ, Па, числить днесъ по надъ 200 citizen's, котрыхъ больша часть належить до руского независимого клубу политичного. — Давъ-бы Богъ, щобъ і по другихъ мѣсцевостяхъ поступали люди за тимъ примѣромъ, бо Богъ знає, якій згину, в тугейшій державѣ, в короткій часъ може принести.

— Вѣ Olyphant, Pa. дня 13 с. м. зоставъ забитий в майнахъ водлаомъ скалы Іосифъ Сивакъ, 27 лѣтъ маючий, родомъ зъ Угорской Руси, ком. Земплінъ. — Позоставивъ молоду жѣнку і двоє дѣтей. Належавъ до „Словенской Едноты“.

Вѣчна му память!

— Руска громада в Шамокинъ купила „property“ за цѣну \$8.000. Мѣсце положене при найгоднѣйшій улиці Shamokin Str., напроти костела айришѣвъ, котрий єсть найкращою будовою в цѣломъ мѣстѣ. Громада Руска в Шамокинъ приступить не задовго до будовы нової, мурованої церкви, плебаніі і школы. Розумѣ ся, хто має 5 property, не задовженихъ, котрі представляють суму \$26.000 той може смѣло будувати святиню, не обтяжуючи парохіянъ, а нѣ довгами церкви.

Честь Шамокинцямъ!

ВСЯЧИНА.

Вѣ Evansville, Ind. вѣдбуває ся в тамошнѣмъ судѣ рѣдкій процесъ розводный, помѣжъ супружествомъ Bothman. Жѣнка заскаржила свого мужа, що ся зъ нею зле обходить, єсть сварливимъ, і т. д., проте просить о розводѣ. Панъ мужъ, вѣ вѣдповѣди, привѣвъ яко свѣдковъ, трѣхъ попереднихъ мужѣвъ своєї фанной жѣночки, котрі передъ судомъ зѣзнали, що панѣ Bothman, єсть собі такимъ зѣленькомъ, що і самъ чортъ не витримає бы съ нею довше, якъ шість тижнѣвъ. Любенька тая панѣ, мала вже ажъ сѣмъ мужѣвъ, а тепершій п. Bothman,

єсть осьмымъ зъ ряду. — Съ першимъ мужомъ розвела ся тая панѣ, другій повѣсивъ ся, третій бѣдолахъ утѣкъ вѣдъ неї, якъ чортъ вѣдъ свяченої воды, ажъ до Австраліи, проте вѣдъ него достала розводъ; четвертий застрѣливъ ся; пятій і шестій розвѣвъ ся, сѣмій на своє щастє завчасу померъ, а нещастливий Bothman, єсть осьмымъ зъ ряду „щасливимъ“ мужомъ сѣй „ангельской“ нещесты.

Нове огрѣванье комнать придумано вѣ Америцѣ за помощью воды, розкладаної токомъ електричнымъ. На днѣ судины, наповненої водою, находятъ ся концы дровѣвъ вѣдъ електричної батеріи, заосмотреніи платиновыми листами і накрѣпленными циліндрами. При замѣненіи току електричного розкладає ся вода на водень і кисень; водень збирає ся вѣ одномъ циліндрѣ, кисень вѣ другѣмъ. Вѣ мѣру убываня воды доплыває до судины свѣжа вода. Зъ циліндрѣвъ входить оба газы черезъ крантъ двома концентричными отворами-шпирями. Большою, зовнѣшнюю шпирю випльває водень, а запаленый горить дуже сильнымъ полѣмъ-немъ, що поддержуваный выпльваючимъ черезъ меньшу шпирю кранта киснемъ, дає горячъ до 1200° R. Ся горячъ при помощи водновѣдного прилада выкористує ся до огрѣваня комнать. Спосѣбъ сѣй має бути вже випробованный і узнанный знаменитымъ.

СМѢХЪ І ПРАВДА.

Де Бога нема?

Учитель питає вѣ школѣ: „Гриню, що значить по Богу єсть вездѣ сущій?“ Гринь о: „То значить, що Богъ єсть всюди і на землі, і на небѣ, і на кождѣмъ мѣсци — лишъ вѣ нашої пивницѣ Его нема, бо тамъ повнѣсенъко на зиму бандурѣкъ (комперѣвъ).“

Глухій.

Сусѣдъ: „Дай Боже здоровья, Тарасє!“ Глухій: „Хлѣвъ плету.“ Сусѣдъ: „Боже помози!“ Глухій: „На свинѣ!“ Сусѣдъ: „Але-жъ ты дурень!“ Глухій: „Спасєн бѣгъ!“

Цыганѣвъ батько.

Чоловѣкъ: „Цыгане, твоего батька поймали.“ Цыганъ: „Где?“ Чоловѣкъ: „У коморѣ!“ Цыганъ: „Е, у коморѣ хочъ кого, то поймають. — Пустьъ его вы на поле, та поймайте.“

Ю. Щипчикъ и Г. Трохановскій.
46. Second Str.
MT. CARMEL, PA.
На цѣлѣ мѣсто одна, однѣ-
сенька руска бучерня.

Мясо все свѣже и добре. —
Розвозять въ часъ и скоро.

**Люде добрі, чижъ вѣчно
будемо вспомагати чужихъ?**

LIACHOWICZ & FEINBERG
(Ляховичъ и Файнбергъ)
425 Shamokin str.
SHAMOKIN, PA.

**Польско-литевскій zegarmis-
тры и ювелеры.**

Великі направи zegarkowъ выконують точ-
но, тилько и въ корот-
комъ часѣ. Обручки
слюбы, якъ хто купує
достає въ подарунокъ
армій будзѣть.

**Стѣнній zegary дають на
выплатѣ.**

D. SALEY
136, Morris str.
JERSEY CITY N. J.

Продає книжки рускій:
**МОЛТВОСЛОВЫ, БІБЛІЯ,
ЖИТІЯ СВЯТЫХЪ,** всякій по-
пулярный научный брошу-
ры и другі рускій книжки.

H. ROHRHEIMER
South East Corner Sunbury and Shamokin Str.
SHAMOKIN, PA.
Найбольшій складъ на цѣлѣ мѣсто прерѣж-
ного рода убранны такъ для старшихъ, якъ и для
дѣтей. Особлившу увагу звертаємо на убрані
зимові, котрихъ велику скількість спровадять
сими днями зъ найпершихъ фабрикъ американь-
скихъ. Цѣны нечувано низькі, товары добрі —
услуга чемна и ретельна.
Такожъ посилає троші до старого краю,
дуже дешево и черезъ найлѣпші банки.
Продає шіфкарты на найлѣпшій корабль и по-
дуже дешевыхъ цѣнахъ.

JOSEPH WALLISCH
(Йосифъ Вальшъ)
212 Lincoln Str.
SHAMOKIN, PA.

Найлѣпшій, найсолід-
нѣйшій и найтаньшій
кравецъ на цѣлѣ мѣсто.

Робить дуже ладно убраня нови,
на весілля, подѣлѣ, свата и на
будни дни. Хто разъ у него ку-
пить убрание, певно піеколі до
другого кравця не зайде, бо такъ
полюбить его роботу, що и другому
ще порадиць зайти до него.

**Спробуйте, крайне, а не
пожалуйте.**

JOHN GLOWA,
EXSELSIOR, PA.

Одинокій штормъ на цѣ-
лѣ Exelsior **ИВАНА
ГЛОВЫ** — Вже его не
потребуемо захвалю-
вати, бо кождый не вѣдъ
нигдѣ его знає, а хто е-
ще не знає, най зайде
и купить, а певно не
пожалує. —

**9 W. CENTER ST.
SHENANDOAN PA.**

ФАБРИКАНТЪ
Прапорѣвъ (фанъ
Хоругѣвъ, Ознакъ
Насовѣ, Шапокъ для Братогъ)

Фана для парады зъ най-
лѣпшого едбау; чотыри и
пѣвъ черезъ шесть и пѣвъ
стоць со всѣма приборами
\$25, и 26.75

Ирапоры больші зъ найлѣпшимъ мате-
рию по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣть по цѣнники и по
пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.
SHENANDOAN, Pa.

Dr. F. J. MEEK,
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
103 Shamokin, str.

Одинокій лѣкаръ, славянинъ
на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить вся-
кій хоробы совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣланный лѣкаръ въ спра-
вахъ положившихъ. Гово-
рить по англійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитого док-
тора, нашимъ Русинамъ.

**НАЙСТАРИША, НАЙЛУЧ-
ША, НАЙСЛАВНѢЙША
АПТИКА**

есть безперечно
T. R. CLARKSON & CO.
Cor. Shamokin & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

Всѣ докторы мѣжъ котры-
ми и Д-ръ Миколайчикъ
шлють свои рецепты и по-
ручають вѣсьмъ тую аптику,
де всѣ лѣки приготавлиють
ся совѣстно.

Dr. JOHN SZLUPAS,
Office: 421 Penn Ave
Telephone: 1613.
SCRANTON, PA.
АПТИКА СЛОВЕНСКА.

Лѣчить всякій хоробы въ ко-
роткомъ часѣ и успѣшно.
Поручаемо сего доброго лѣкаря нашимъ
братямъ Русинамъ.

THE LYNDHURST,
Shamokin Str.
РУСКА РЕСТАВРАЦІЯ.

**Сѣреть Лучковецъ,
Иванъ Сѣкора**

Мають завсѣгда дуже
смачни на способъ красивый
приладжени снѣданя, обѣды
и вечеріи, теплі и зимні
перекуски (lunch), пиво, го-
ривкѣ, вина, лѣкеры най-
лѣпшого гатунку.

Услуга пыльна и солѣдна.
Памятайте на своихъ!

ЮЛІАНЪ КОПЫСТЯНСКІЙ
Гавріаль Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market str.
SHAMOKIN, PA.

Мають завсѣгда на скла-
дѣ свѣже добре пиво въ
великихъ и малыхъ бочѣв-
кахъ зъ наилучшихъ брова-
ровъ, горѣвки (whiskey) и
лѣкеры найлѣпшого гатунку

**Братя! замавляйте у сво-
ихъ.**

O. MURDZA & BRO'S.
O. МУРДЗА и БРАТЪ.
46. Second str.
MT. CARMEL, PA.

Только оденъ рускій штормъ
на цѣлѣ мѣсто. Всякі това-
ры найлѣпшого сорта.
Услуга точна. Конѣ, якъ
каты.

Купуйте люде у свого, яке часъ по-
купи жидовъ.

РУСКІЙ КОМ. ШТОРЪ
727 Commerce str.
SHAMOKIN PA.

Манажеры:
Миханль Лабовскій
Миханль Колодѣй

Всякі товары найлѣпшого
сорта, дуже туні

**Родимці! не спомагайте жи-
довъ, але своихъ братѣвъ!**

J. BOBKOWSKI
**ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.**

300
PEARL and MULBERRY str.
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до
него.

PETRO SERAFIN
Петро Серафинъ
424 Shamokin Str.
Рускій готель.

Має пиво, віску и всякій
другі здорові напѣтки. Го-
тель чистенькій, услуга по-
рядна, честна и солідна.

**Вже часъ покинути чужихъ,
а себе самихъ підпомагати!**

LEADER & HAMILTON
напротивъ Реднѣского діпа
SHAMOKIN, PA.

Великій складъ сукна най-
рѣжнороднѣйшого гатунку на
убраня такъ для жєнщинъ,
якъ и мужчинъ. — Котра
жєнщина хоче мати красну
сукню нехай выберасє собѣ
матерію у Лѣдра и Гамиль-
тона, а не пожалує.

**ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ**
въ
ОЛИФАНТЪ ПА.
Пѣдъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣтного руского патріотъ.
Есть се наилучше заосмо-
трєнный зѣ всѣхъ штормѣвъ
во всѣ потребніи товары и
всякого рода по якъ най-
таньшій цѣнѣ.

Кождый тамошній Русинъ
уважаючи себе правдивымъ
и щирымъ патріотомъ, най
спѣшитъ до своего руского
шторму. Особенно нашъ га-
здинъ най йдутъ громадно!
Нащо Юськовъ, Шмульвъ
помагати? Идѣть до своего.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ
Недалеко лігайского діпа
въ
Mt. Carmel, Pa.

Поручає любымъ крайнамъ
свой добре заосмотрєнный
ГОТЕЛЬ.

Пиво, горѣвка, ликеры и ци-
гары наилучшого сорта.
Таній и выгѣдний поцлєгъ
Снѣданє, обѣдъ и вечера
все свѣже, смачне и дешево.
Попробуйте

РУСКА ТОРГОВЛЯ
(Creek Store Company)
415 Shamokin Str.
въ **ШАМОКІНЪ ПА.**

Поручає мѣсцевымъ Руси-
намъ и на околицю свой
богатій складъ всякого ро-
да викуталѣвъ и майнер-
скихъ знарядѣвъ.

Е тутъ мясо
И лопата,
Суть и скирнѣ
И гербата,

Перець, гвозды и кобасы,
Мука, крохмаль, солонина
Мыски, горшки всѣ овочи
Зелєнина и сушенна.

Е чернушка,
Е петрушка.

M. ROTHSCHILD,
642 E. Sunbury Str.
SHAMOKIN, PA.

Великій складъ всякого
рода убранны для старшихъ
и для дѣтей. Капелюхи,
шапки и всякій другі
рѣчи того рода въ найлѣп-
шомъ гатунку, въ низькихъ
цѣнахъ.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, Свободу читай,
Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ лютерію не грайте, только грѣшъ шадѣть
Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скинѣтесь по центови Се не забувайте! Буде зъ васъ.